

E-hääletus õõnestab Eesti legitiimsust

Fotod: Indrek Veiserik

29. aprillil Tallinna Tehnikaülikoolis toimunud VI Omavalitsusfoorumil võeti vaatluse alla e-valimiste usaldusväärsus ja põhjendatus. Kõneldi e-valimiste turvalisusest ning e-valimistega seotud õiguslikust regulatsioonist ja kohtupraktikast. ETV saates „Pealtnägija“ e-hääletussüsteemi ebausaldusväärssust demonstreerinud üliõpilane Paavo Pihelgas (paremal) arvas omavalitsusfoorumil, et rahvusvahelises ulatuses tehakse teaduslikke uurimusi, kus on täiesti üheselt selge, et sellised hääletussüsteemid nagu on Eestis ei kannata kriitikat, kuid meil peetakse neid siiski aktsepteeritavaks.

„Meil ei ole täna mitte mingeid võimalusi kindlaks teha, kas valija arvutit ei kontrolli e-valimiste ajal mõni viirus,“ kinnitas e-valimiste ja IT-turvalisuse ekspert Barbara Simons (USA) Europarlamendis peetud ettekandes, mille video mängiti omavalitsusfoorumil ette.

LOE EDASI lk 3

Ärgem leppigem Eesti NSV-st pärit suhtumisega valimistesse!

Tallinna linnapea Edgar Savisaare ettekanne VI Omavalitsusfoorumil 29. aprillil

Janek Mäggi kirjutab Delfis täitsa hea loo, et Eestit demokraatia ei huvita, kui jutt on välispoliitikast. Tegelikult, Eesti välispoliitika demokraatlikust orientatsioonist on viimasel ajal olnud rohkesti juttu, eriti Hiina, Afganistani või Lähis-Ida kontekstis. Aga kuna välispoliitika on iga riigikorra ja riigi puhul otsene sisepoliitika jätk ja peegeldus, siis veelgi olulisem on minu meelest rääkida demokraatia olukorrast Eestis eneses. Muidu me juhiksime välispoliitika üle arutledes lihtsalt tähelepanu omaenese probleemidelt kõrvale. Demokraatia toimimise üheks

kõige olulisemaks eelduseks on usaldus valimiste vastu. Inimesed peavad uskuma, et valimised on vabad. Et kõikidele kehtivad kampaanias samad reeglid. Et hääletamisel ja häältelugemisel ei peteta. Kui rahval seda usku pole, siis pole ka tegelikult demokraatiat. Rahva suhtumine praegustesse Eesti valimistesse meenutab aga üha rohkem stagnatsioonis nõukaaegseid valimisi. Et süsteem on läbipaistmatu ja võimaldab kuritarvitusi, on ilmne.

Paljudele aga tulemus sobib siis ja sobib ka nüüd – sest süsteem rahuldab nende vajadusi võimu

hoidmise järele. Samas ei soovita ka saavutatud suhtelise heaoluga riskida. Nii nagu ka nõukogude ajal ja praegu – probleeme oli ja on, aga elada võis ja võib. Kuidagimoodi ikka saab – on paljude moto. Ega siis ju uskunud kommunistid isegi, et nende toetusprotsent tegelikult oli 99,9. Nii ka nüüd ei saa keegi aru, miks opositsiooniline Keskerakond on e-häälte puhul parlamendiparteidest konkurentsituult viimane, juhtiva valitsuspartei esinumbriid saavad aga ligi pooled hääled interneti teel. Eestis on kombeks öelda Valgevene kohta, et oluline pole see, kuidas hääletatakse,

vaid see, mida kokku loetakse. Mulle tundub üha enam, et häältelugemisteema on Eestis sama aktuaalne. Valimistulemuste kindlakstegemine on meil taandatud usuküsimusele, kas e-valimisi, kui justkui edumeelset süsteemi, tunnustatakse või mitte. Süsteem tervikuna aga ei ole iseenesest läbipaistev ega usaldusväärne.

Oma ID-kaardi ja X-tee süsteemiga on Eesti saavutanud e-riikide maailmas tuntuse ning olnud paljudele eeskujuks. Neil põhinevad paljud avalik-kud teenused, mille üle meil kõigil on põhjust uhkust tunda. Aga me peame nägema,

et mitte kõik meie edusammud ei leia järgimist. Eesti e-valimiste süsteem pole innustanud ühtegi riiki meie eeskuju järgima. Me peame ausalt analüüsima, miks?

Ometi on just e-valimistest üritatud kujundada e-Eesti riikliku identiteedi pärisosa. N-õ identiteedi tuuma, mille vaidlustamine endise kaitseministri, praeguse haridusministri Jaak Aaviksoo meelest tähendaks ilmselt samuti kallaletungi meie julgeolekule, ja seega tuleks selle usu hoidmiseks elimineerida kõik kahtlused, vajadusel ka valed, seda isegi riiklikul tase-

mel. Avalikult ja ametlikult.

On täiesti hämmastav, kuidas Eesti, kes on pürginud Euroopa Liidu ja NATO küberturvalisuse valdkonna teemaliidriks, on seni ignoreerinud e-valimiste puhul fundamentaalseid turvariske täielikult.

Eesti küberjulgeoleku strateegiates paraku e-valimiste turvalisust ei käsitleta.

Loe veel lk 3!

Juhtkiri

Kas Iseseisvuspartei on Eesti oma Põlissoomlased?

PRIIT KUTSER

Tallinna Ülikooli politoloogia magistrant

Kuigi Soome parlamendivalimistel kogus enim häälti Koonderakond, peetakse valimiste tegelikeks võitjateks Põlissoomlasi, kes saavutasid parlamendis 34 kohta juurde – varasema 5 koha asemel on neil Eduskunnas nüüd juba 39 kohta. Mõni vaatleja on seda lausa „poliitiliseks tsunamiks“ nimetanud.

Põlissoomlased tahavad esindada lihtrahvast, kuid ei kuuluta proletarset revolutsiooni, vaid liberaarset vabadust. Nad on vastu Euroopa Liidule ega häbene tagasi tahta Lõuna-Karjalat ja nõuavad, et immigrandid käituskid Soomes selle maa tavade kohaselt, kuid on üli-solvunud, kui neid sellepärast rassistideks peetakse (Heiki Suurkask, EPL 28.10.2008). Põlissoomlaste ekvivalent siinpool Soome lahte oleks arvatavasti Eesti Iseseisvuspartei.

Meie rahvuslased, kes ei soovi, et neid natsideks, rassistideks või paremäärmuslasteks nimetataks, ei luba ka Põlissoomlasi eelpool-õeldud sõnadega kirjeldada. Kuigi tõde on kuskil keskel, võib sellisest hoiakust välja lugeda teatud ettevaatlikkust, alalhoidlikku kaitserefleksi, sest meeles on Austria Vabuduspartei seonduv ning hilisemad Euroopa Liidu sanktsioonid Austria Vabariigi vastu. Kui Eesti või Soome rahvuslased tunnistaksid oma natsilembust, oleks ka nendega kaputt. Samas ei olevat Põlissoomlaste puhul tegemist mitte parempoolsete, vaid vasakpoolsete rahvuslastega, mistõttu äärmisel juhul saaksime nende puhul rääkida vasakäärmuslikest natsidest.

Iseseisvuspartei vajaks head liidrit. Põlissoomlaste karismaatiline juht Timo Soini on tuntud oma kõlavate

väljaütlemiste poolest, näiteks: „Karjala on osa Soomest; me ei ole mitte röövretkel, vaid nõuame röövlilt saaki tagasi.“ Pannes selle Eesti konteksti, võiks Eesti Iseseisvuspartei tulevane karismaatiline liider öelda: „Petserimaa ja Narva-tagune on osa Eestist; me ei ole mitte röövretkel, vaid nõuame röövlilt saaki tagasi.“

Kui mõelda, siis IRL ei ole ammu enam isamaaline erakond (alles on jäänud Res Publica ehk konservatiivne pragmatism), sest sama niisi on üle võtnud juba sini-must-valgeks ümberformeerunud oravad. Kuid oravadki ei saa kunagi pärisrahvuslasteks sest see lähaks vastuollu liberalismiga, mida nad hirmsasti üritavad viljelda. Seetõttu oleks Iseseisvuspartei jaoks aeg justkui küps. Iseseisvusparteilased ootaksid kindlasti oma rüppe kunagise Isamaaliidu radikaalsemaid ehk siis „tõelisi isamaalasi“ ja IRL-i hüljanud tegelasi.

Iseseisvuspartei karismaatiline liider peaks olema tänaste valitsuserakondade ja üldse kõikide vanade erakondade vastu. Kindlasti ka igasuguse liberalismi ja eurojaatuse vastu ning euroskeptisismi poolt. Ta nõuaks Venemaalt tagasi Setumaad ning ühendaks selles küsimuses jõud Põlissoomlastega, kes nõuavad Lõuna-Karjala tagastamist. Ühine keel leitaks ka Jaapani valitsusega, kel on venelastega samasugune kana kitkuda seoses Lõuna-Kuriilidega. Kahju, et lät-lased loobusid territoriaalsetest nõudmistest Venemaale, kuna siis saanuks tulevane Iseseisvuspartei juht ka nendega koostööd teha. Põlissoomlased teeksid Soomes seda, mida meie rahvuslased teeksid Eestis, ehk siis oleks nende loosung „Võõrad maalt välja!“. Soomes öeldakse: „Maassa maan tavalla tai maasta pois!“ („Igal maal selle maa kommete-tavade järgi või käi maalt välja!“). Sellest ütlemisest võib peagi saada Soome riigi ja rahva rahvuslik moto, mille mõjusid hakkavad tundma ka Soomes töötavad ja elavad eestlased. Kurb on see eesti rahva elu. Valitsusparteid röömustavad ja eesotsas sotsiaalminister Hanno Pevkuriga kiidavad takka: küll on ikka vahva ja tore, kui eestlased võõrsil leiba teenivad! Tegelikult kokku võttes tuleb eestlaste kohta aga nukralt nentida: ei oodata neid kodumaal, ei taheta neid välismaal.

Tõepoolest tundub, et rahvuslikud ja võõravastased jõud on Euroopas pead tõstmas, – kui vaadelda valimistulemusi ja üldist meelsust lisaks Soomele ka Hollandis, Austrias ja Šveitsis. Seda konteksti arvestades võiks küsida: kas järgmisest Riigikogust leiame Põliseestlased ehk Eesti Iseseisvuspartei?

KESKNÄDAL

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
 Poliitikatoimetaja Ivori Vee ivori@kesknadal.ee 6 274 573
 Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
 Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
 Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Martin Helme asemele tuli Aivar Koitla

Eesti Rahvusliku Liikumise (ERL) uueks juhiks valiti Aivar Koitla (50). Senine liider Martin Helme ei soovinud esimeheks kandideerida. Juhatusse valiti endised juhid Martin Helme ja Henn Põlluaas, samuti Sten-Hans Vihmar ja Ruuben Saal.

Koitla ütles, et rahvuslikud väärtused ja rahvusriigi kontseptsioon pole alates N. Liidu lagunemisest olnud nii tugeva surve all kui praegu. „Eesti poliitiline koorekiht räägib kodanikupõhisest riigist, mis tähendab selget eemaldumist rahvusriigi põhimõtetest. ERL on suurim ja tuntuim rahvuslasi ühendav organisatsioon, kes võitleb selle eest, et multikulti ja sallivuspropaganda käigus ei muutuks Eesti vaid geograafiliseks mõisteks, kus eesti keelel, kultuuril ja rahvuslasele polegi eesõigust areneda.“

Koitla

Koitla peab eesmärgiks rahvusliku erakonna loomist järgmisteks Riigikogu valimisteks, kuna elu on näidanud, et üksikkandidaatidel või kodanikeühendustel puudub võimalus end päevapoliitikas teostada. Ta peab vajalikuks vähendada killustumist rahvuslike organisatsioonide vahel, jõudusid ühendada. „Põlissoomlased näitasid meilegi siin suuna kätte,“ leiab Koitla. Aivar Koitla töötab Tallinna Teeninduskoolis majandusjuhatajana. Parlamendivalimistel osales ta üksikkandidaadina Lääne-Virumaal ja sai 287 häält. Ta on abielus ja kolme täiskasvanud lapse isa.

Tarandid ja raha. Kes neid suudaks lahuta?...

Õiguskantsler Indrek Teder nimetas erakondade rahastamise järelevalve komisjoni liikmeks kultuurilehe Sirk peatoimetaja, Roheliste nimekirjas Riigikogu valimistel osalenud Kaarel Tarandi, kes on Tederi sõnul sotsiaalse närviga inimene ja kes ka ise poliitikas olnud ja rahastamise teemadel sõna võtnud.

Vilja Kiisler kirjutas blogis mahvalda.blogspot.com, kuidas Tarandeid tõmbab raha poole. „Kõigepealt tahtis pikk Tarand riigi rahakotti kontrollima hakata, aga see ei läinud millegipärast läbi. Seevastu väike Tarand sai erakondade rahastamise kontrollimise komisjoni liikmeks kui eriti sõltumatu sotsiaalse närviga mõtleja,“ märkis blogija.

Tema sõnul Kaarel Tarandi sõltumatus on tõepoolest muljetavaldav. „Kandideeris Roheliste nimekirjas, aga parteisse ei astunud, Riigikokku ei saanud. Mis tähendab, et nüüd, kus Rohelised viimaseid veeringuid kokku loevad, ta neid enam ei tunne. Riigi rahastatava ajalehe peatoimetaja (aga riik, see ongi ju suurparteid, eks). Presidendi nõunik ja kõnekirjutaja.“

Teine tuntud blogija Wabariigi värk nimetas Kaarel Tarandi uut ülesannet kavalaks käiguks järjest selgemalt reformierakondlike tellimustöid täitva õiguskantsleri poolt. „Korporatiivsete huvide kaitsmiseks on jah vahel päris hea mõte korporatsiooni vihaseimad kriitikud korporatsiooniga kuidagi siduda, isegi oma palgale võtta. Kusjuures tundub, et seekord on „Tarandite taltsutamise“ suurem sihtmärk hoopis vanem veli – Indrek Tarand. Kes ju oli süsteemi suurem, tugevam ja mõjukam kriitik, kui seda on Kaarel Tarand. Nüüd, kui Kaarel istub tähtsas, kuid siiski ainult formaalses, asju sisuliselt mitte arutavas komisjonis, on Indrekul üsna raske sama teravalt kui varem sõna võtta,“ kirjutab blogija. Wabariigi värki sõnul olnuks õiguskantsleril, kui ta tõesti oleks tahtnud asjas sisuliselt midagi ära teha, mingi korra majja lüüa, ju võimalus leida mõni aus spetsialist oma institutsioonist, või oleks tehtud siis ettepanek Allar Jõksile...

Nõmme linnaosavanema kandidaadiks esitati Erki Korp

Keskerakonna Tallinna Nõukogu esitas Nõmme linnaosavanema kandidaadiks Erki Korpi (pildil), kes on viimased 10 aastat töötanud Tallinna Laste Turvakeskuse juhatajana.

„Mul on väga hea meel sellise pakkumise üle ning olen andnud nõusoleku oma kandidatuuri esitamiseks,“ ütles Erki Korp. „Kindlasti on tegemist äärmiselt suure väljakutsega, kuid tunnen end selleks täiesti valmis olevat.“

Korpi sõnul on tema kauaaegne töö sotsiaalvaldkonnas olnud tulemuslik ning saavutused on piisavad, et võiks ametialaselt edasi liikuda. „Loomulikult polnud otsustamine lihtne, olen praeguse tööga väga kokku kasvanud ning pidin pikalt vaagima uue ameti võimalikke plusse ja miinuseid.“

Keskerakonna Tallinna Nõukogu otsustas Erki Korpi kandidatuuri kasuks just tema pikaajaliste kogemuste tõttu Tallinna linnasüsteemis. Samuti on Korp näidanud end tugeva juhi ja spetsialistina, kes saaks hakkama ka suuremate väljakutsetega.

„Olen tänulik usalduse eest, mis mulle on osutatud ning loodan, et linnavalitsus toetab minu kandidatuuri,“ lõpetas Korp.

Alates 2005. aastast on Erki Korp Kristiine linnaosa halduskogu liige, 2005–2009 sotsiaalkomisjoni esimees ning alates 2009. aastast linnaehituse ja -kujunduse komisjoni esimees. Erki Korp on 2000. aastast sotsiaaltöö teadusmagister ning tänava detsembris kaitseb doktoritööd sotsiaalteadustes.

HIIBUSE NÄDAL

Keskerakondlaste hääletustulemused Riigikogu valimistel 2011. aasta 6. märtsil

Kesknädal jätab tänases lehes ära traditsioonilise kirjade lehekülje ja edastab meie lugejate tungival ja järjekindlal nõudmisel keskerakondlaste hääletustulemused ringkondade kaupa ja hääletuhulga järjekorras, nii nagu need on üleval Vabariigi Valimiskomisjoni kodulehel. Seni kuni kõrggestiaustatud poliitikud ja IT-mehed vaidlevad e-valimiste mõtte või mõttetuse üle, tuletab Kesknädal meelde, et Eestis on tuhandeid valijaid, eriti sügavalt poliitikaühilisi inimesi, kellel pole ligipääsu arvutile (ei valides ega pärast valimisi teabe saamiseks) ja kel pole seetõttu ka informatsiooni, kui palju hääli kandidaadid said. Kesknädal avaldab keskerakondlaste hääled ja leiab, et reformierakondlaste hääled võiks paberakondlaste avaldada Postimees ning IRL-i ja SDE hääled Eesti Päevaleht. Nii me vähemalt telefonis oma paljudele helistajatele soovitame!

I valimisringkond: Haabersti, Kristiine, Põhja-Tallinn

- 1) Deniss Boroditš 5896
- 2) Yana Toom 4510
- 3) Viktor Vassiljev 1914
- 4) Vilja Savisaar-Toomast 1422
- 5) Mihhail Korb 915
- 6) Märt Sults 873
- 7) Lauri Laasi 424
- 8) Olga Ivanova 361
- 9) Kalev Kallo 308
- 10) Vladimir Panov 238
- 11) Karin Tammemägi 211

II valimisringkond: Kesklinn, Lasnamäe, Pirita

- 1) Edgar Savisaar 23 000
- 2) Olga Sõtnik 1317
- 3) Mihhail Kõlvart 1039
- 4) Kalle Klandorf 504
- 5) Nelli Privalova 422
- 6) Evelyn Sepp 416
- 7) Tiit Terik 343
- 8) Toomas Vitsut 322
- 9) Aini Härm 301
- 10) Katrin Siska 250
- 11) Rein Müllerson 197
- 12) Kaie Kõrb 172
- 13) Taavi Aas 157

III valimisringkond: Mustamäe, Nõmme

- 1) Jüri Ratas 7620
- 2) Rainer Vakra 1259
- 3) Margarita Tšernogorova 1165
- 4) Igor Kravtšenko 928
- 5) Eduard Toman 634
- 6) Merike Martinson 592
- 7) Kalle Mihkels 185
- 8) Mark Levin 168
- 9) Peeter Mardna 133
- 10) Eha Võrk 112

IV valimisringkond: Harju, Rapla

- 1) Mailis Reps 2639
- 2) Aivar Riisalu 2189
- 3) Vladimir Velman 2016
- 4) Natalia Malleus 1122
- 5) Erki Savisaar 968
- 6) Vladimir Arhipov 531
- 7) Raivo Uukkivi 500
- 8) Ago Kokser 261
- 9) Jüri Võigemast 183
- 10) Värner Lootsmann 175
- 11) Jüri Lillsoo 173
- 12) Henrik Normann 156
- 13) Ardo Lass 75
- 14) Urmas Arumäe 74
- 15) Hans Liibek 67
- 16) Peeter Rebane 55

V valimisringkond: Saare, Lääne, Hiiumaa

- 1) Kalle Laanet 2566
- 2) Jaanus Karilaid 1416
- 3) Piret Sarjas 428
- 4) Mart Mäeker 244
- 5) Ants Vahtras 187
- 6) Jaanus Mägi 117
- 7) Andreas Rahuvarm 101
- 8) Ülo Vevers 96

VI valimisringkond: Lääne-Viru

- 1) Peeter Võsa 1936
- 2) Siret Kotka 894
- 3) Toomas Varek 679
- 4) Toomas Väinaste 616
- 5) Jelena Fjodorova 370
- 6) Andres Sõber 165
- 7) Liis Tappo-Treial 87

VII valimisringkond: Ida-Viru

- 1) Mihhail Stalnuhhin 8584
- 2) Valeri Korb 3596
- 3) Lembit Kaljuvee 2440
- 4) Eldar Efendijev 1650
- 5) Tarmo Tammiste 1175
- 6) Eevi Paasmäe 856
- 7) Tiit Kuusmik 785
- 8) Kaarel Pürg 736
- 9) Alar Seppern 335
- 10) Risto Lindeberg 206

VIII valimisringkond: Järva, Viljandi

- 1) Enn Eesmaa 1535
- 2) Kersti Sarapuu 996
- 3) Ülle Lumi 882
- 4) Priit Toobal 796
- 5) Jaak Aab 708
- 6) Peeter Rahnel 442

- 7) Mart Mäemets 42
- 8) Arvo Adelbert 32
- 9) Raivo Raave 28
- 10) Elena Sapp 19

IX valimisringkond: Jõgeva-, Tartumaa

- 1) Marika Tuus 2976
- 2) Aleksandr Suvorov 1003
- 3) Arvo Sarapuu 878
- 4) Margi Ein 393
- 5) Peep Põdder 293
- 6) Peeter Laasik 281
- 7) Mait Maltis 195
- 8) Heli Raevald 132
- 9) Riho Rõõmus 33

X valimisringkond: Tartu linn

- 1) Aadu Must 1901
- 2) Urbo Vaarmann 1745
- 3) Nikolai Põdramägi 1403
- 4) Vladimir Šokman 600
- 5) Artjom Suvorov 407
- 6) Natalja Trošina 295
- 7) Arvi Karotam 216
- 8) Diana Klas 194
- 9) Marina Riisalu 185
- 10) Silver Kuusik 160

XI valimisringkond: Valga, Võru, Põlva

- 1) Heimar Lenk 2807
- 2) Inara Luigas 1482
- 3) Tarmo Tamm 983
- 4) Ester Tuiksoo 971
- 5) Georg Pelisaar 509
- 6) Toivo Tootsen 493
- 7) Elmar-Johannes Truu 401
- 8) Alar Nääme 345
- 9) Ülle Juht 285
- 10) Jüri Konrad 162
- 11) Arno Kirsimägi 137

XII valimisringkond: Pärnu

- 1) Kadri Simson 3854
- 2) Rein Ratas 709
- 3) Svetlana Tšipurina 615
- 4) Kalle Song 487
- 5) Hillar Talvik 402
- 6) Avo Keel 258
- 7) Marko Šorin 256
- 8) Margus Tammekivi 235
- 9) Aivar Pikkmet 140
- 10) Taavi Pukk 66

Tartu üritused

Laupäeval, 7. mail kell 10.00
koguneme Eesti Rahva Muuseumi
(Narva mnt. 177) talgupäevale.
Pärast talguid talgutoit ja
ekskursioon giidiga.
Kõik on oodatud!

Esmaspäeval, 9. mail kell 14.00
kohtub haridusosakonna saalis
meiega "Videviku" ajakirjanik
Imbi Jeletsky.

Teisipäeval, 10. mail kell 16.00
võtab Keskerakonna Tartu büroos
(Ülikooli 12) valijaid vastu
linnavolinik **Urbo Vaarmann.**

Kloostri Ait Tallinna vanalinnas 4. mail kell 19:00

KOHTUMISED KAMINA JUURES

Kirjandust ja jazzi ühendav sari, kus kamina juures kohtuvad Poeet ja Muusik.
Piletihinnas klaas veini. Hubane õhkkond mõtlemiseks, tundmiseks, lõõgastumiseks.

Eesti Kultuurkapitali aastapreemia ja F. Tuglase novellipreemia laureaadi
MAARJA KANGRO luule ning katkendid novellikogust „Ahvid ja solidaarsus“

SIIM AIMLA saksofon

ARA JARALJAN kontrabass

Telli Pealinna leht tasuta koju!

Helista telefonil
616 40 45 ja ütle
oma aadress.
Leht tuleb
järgmisel nädalal.

Pealinn on
tallinlaste oma leht,
mis hästi sobib
lugemiseks ka
mujal.

2016. aastal võib alata Hiina ajastu

Esimest korda on Rahvusvaheline Valuutafond teatanud, millal Hiina tõusmisega maailma suurimaks majanduseks lõpeb "Ameerika ajastu". Hiljutise prognoosi kohaselt ütleb IMF, et Hiina läheb USA-st mööda juba viie aasta pärast - aastal 2016, vahendab MarketWatch.

INDREK VEISERIK

IMF-i analüüsis arvestatakse raha reaalselt ostujõudu, kasutades ostujõupariteeti (PPP), mis väljendab valuuta tegelikku ostujõudu, erinevalt ametlikust valuuta vahetuskursist. PPPalusel kasvab Hiina majandus tänavuse 11,2 triljoni dollari pealt 2016. aastaks 19 triljoni dollarini. USA majandus kasvab sama ajaga 15,2 triljonilt dollarilt 18,8 triljonini. Sellega väheneks USA osakaal maailmajanduses 17,7 protsendini, kuid Hiina oma tõuseks 18 protsendini ja kasvaks edasi. See kõik ei tule hea uudisena USA-le, kus poliitikud võitlevad eelarveprobleemidega. Hiljuti teatas reitinguagentuur *Standard & Poor's*, et võib kardi USA aastaid "kuulikindlana" olnud AAA-reitingut, sest Obama administratsioon ja vabariiklased ei pruugi

saavutada piisavat edu eelarve käärimisel.

Hiinlased naeravad USA üle

USA välisvõla suurim hoidja on Hiina - 3 triljoni dollari väärtuses. Dollari üheks peamiseks ostjaks viimastel aastatel on olnud Hiina, ja see on toetanud dollarit. Kui USA ei hakka oma defitsiiti täie tõsidusega suhtuma, võib Hiina loobuda tema võlast. USA dollarist sai maailma reservvaluuta, kuna see riik oli maailma suurim tööstustoodangu tootja ning dollar oli tagatud kullaga. USA presidendil Richard Nixonil otsus 1970. aastatel loobuda dollari tagamisest kullaga ja töökohtade suundumine Itta, eriti Hiinasse, on tegelikult võtnud juba praegu ära põhjuse kasutada dollarit rahvusvahelises kaubanduses reservvaluutana. Hiina ongi juba astunud mitmeid samme, et jüaanist saaks uus maailma reservvaluuta. Tänavu aprillis ületas hõbeda hind 31 aastat püsinud rekordi. Kiireneva inflatsiooni eest kaitset otsivad investorid ja odavnev dollar on viinud hõbeda hinna seega kõigi aegade kõrgeimale tasemele. Mitmed majanduseksperdid on avaldanud arvamust, et hõbeda ja ka kulla pöörase hinnarallitaga on tegelikult hiinlased, kes, dollarit mitte usaldades, on asunud oma varasid

paigutama väärismetallidesse. Hiina riik on korduvalt kutsunud televisioonis hiinlasi üles hõbedat ostma.

You Tube 'is on võimalik vaadata 2009. aastast pärit videolõiku, kus USA rahandusminister Timothy Geithner peab loengut Hiina üliõpilastele, rääkides dollari tugevusest ja usaldusväärsusest, pärast mida terve saalitäis muidu vaoshoituse poolest tuntud hiinlasi spontaanselt suure häälega naerma puhkeb. Klippi vaadates tekki siinkirjutajal küsimus: mida teavad hiinlased USA majanduse kohta sellist, mida meile seni räägitud ei ole?

Föderaalreserv ostab ise USA võlakirju

Halvad uudised USA jaoks aga ei ole lõppenud. *Reuters* kirjutab hiljuti, et Hiina, Venemaa, Brasiilia, India ja Lõuna-Aafrika on sõlminud lepingu, millega loobuvad omavahelistes laenuhingutes valuutana USA dollari kasutamisest. Nad kasutavad omavahelistes krediitdingutes selle asemel edaspidi üksteise valuutasid. India esindaja teatas, et see kokkulepe pole USA-vastane samm. Kuid samas on ju selge, et USA mõju vähendab see otsus märgatavalt.

Niisugused arengud heidavad kõik suurt varju USA võlakirjaturule. Missugust usaldust on sellistes tingimustes võimalik USA-l maailmale müüa? Erasektor ongi juba olulisel määral loobunud USA võlakirjade ostmisest. Kui 2008. aasta majanduskriisi ajal krabisid paanikasse sattunud inimesed

USA võlakirju, siis nüüd ostatekse eelkõige väärismetalle. Jaapan on Hiina järel suuruselt teine USA võlakirjade hoidja. Hiljutise tsunami tõttu on Jaapan aga asunud hoogsalt USA võlakirju müüma. Olukord peab ikka olema väga hull, sest USA võlakirju on nüüd asunud suurel määral ostma USA Föderaalreserv ehk keskpang ise. Mitmete analüütikute arvates võrdub see piltlikult olukorraga, kus inimene pannakse elustamisaparati alla, kuna tema organism pole võimeline enam iseseisvalt toime tulema. Wall Streeti esipettur Bernard Madoff ütles intervjuus *New York Times*'i nädalavahetuseajakirjale, et pärast hiljutist finantskriisi seaduses sätestatud reformid on naeruväärsed. „Kogu uus seadusandlus on nali,“ ütles Madoff ajakirjale antud telefoniintervjuus, kus ta tõi välja oma põlglise finantssektori ja süsteemi regulaatorite vastu.

Kesknädala soovitus oma lugejatele: ärge uskuge Eesti valitsuskooalitsiooni lubadusi Eesti majanduse kiirest tervenemisest, inflatsiooni vähenemisest ja hindade normaliseerumisest. Kuna Eesti majandus on tänu Mart Laarile ja Andrus Ansipile üks maailma avatumaid ja liberaalsemaid, tähendab see seda, et kui peaks realiseeruma süngemad prognoosid USA majanduse suhtes, on Eesti majandus jälle kiiresti kähvuli. Ja siis pole mõtet Eestit taas tabanud hädades süüdistada USA-d, vaid pigem meie oma riigi väga haavatavat majandusmudelit.

TALLINNA TV

9. - 15. mai

Esmaspäev, 09.05

09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: multifilm*
10:15 Terve tervis*
10:45 Kultuurimeeter*
11:15 KodanikuTV. Südamele ära*
11:45 Vaba Mõtte Klubi 2/8*
12:45 Kuum ja terav*
13:25 InfoTV
18:55 KAVA
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:30 Hingelt tugevad, 4.
20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Täname suitsetamast!
22:35 KAVA
22:35 Hingelt tugevad, 4*
23:05 Pealinnapilt*
23:35 TÄNA*
00:05 Täname suitsetamast! *
01:35 InfoTV

Teisipäev, 10.05

09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:30 Hingelt tugevad, 4*
11:00 Pealinnapilt*
11:30 Tallinn liigub*
12:00 Maatriks*
12:30 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr *
19:10 Vaba Mõtte Klubi 2/8*
20:10 Luubi all. Tarbijakaitse saade
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Transameerika
23:20 KAVA
23:25 Luubi all. Tarbijakaitse saade*
23:45 Vaba Mõtte Klubi 2/8*
00:45 TÄNA*
01:15 Transameerika *
03:35 InfoTV

Kolmapäev, 11.05

09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:25 Terve tervis*
10:40 Vaba Mõtte Klubi 2/8*
11:40 Luubi all. Tarbijakaitse saade*
12:00 OTSE: Linnavalitsuse pressikonverents
InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr *
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:15 Terve tervis
19:30 Linnavalitsuse pressikonverents*
20:00 Kultuuritehas
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Hotell Rwanda
22:50 KAVA
22:55 Terve tervis*
23:10 Linnavalitsuse pressikonverents*
23:40 Kultuuritehas*
0:10 TÄNA*
0:40 Hotell Rwanda*
2:30 InfoTV

Neljapäev, 12.05

09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr
10:10 TeTeVeke: multifilm*
10:15 Terve tervis*
10:30 Linnavalitsuse pressikonverents*
11:00 Pealinnapilt*
11:30 Hingelt tugevad, 4*
12:00 Koos parima sõbraga*
12:15 Kultuuritehas*
12:45 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr *
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:15 Alternatiiv
19:30 KodanikuTV. Südamele ära
Linnaruum
20:00 TÄNA. Pealinna uudised
20:30 Hullusärk (The Jacket, USA, Saksamaa, 2005)
21:00 KAVA
22:40 Alternatiiv*
23:00 KodanikuTV. Südamele ära*
23:30 Linnaruum*
0:00 TÄNA*
0:30 Hullusärk (The Jacket, USA, Saksamaa, 2005)*
2:10 InfoTV

Reede, 13.05

09:55 KAVA
10:00 TeTeVeke: Vurr
Lastemuuseumis.
TeTeVeke: multifilm*
10:10 Alternatiiv*
10:25 KodanikuTV. Südamele ära*
10:40 Linnaruum*
11:10 Aleksei Turovski lood, 2*
12:10 Maatriks*
12:40 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr
Lastemuuseumis*
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:20 Kuum ja terav
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Terve tervis
21:15 Keelatud tants (Step Up, USA, 2006)
KAVA
22:55 Terve tervis*
23:00 Kuum ja terav*
23:15 TÄNA*
00:25 Kultuurimeeter*
00:55 Keelatud tants (Step Up, USA, 2006)*
InfoTV

Laupäev, 14.05

09:25 KAVA
09:30 TeTeVeke: Vurr
Lastemuuseumis.
Autor Kerttu Soans-Tammisto. 5/10*
09:40 TeTeVeke: multifilm*
10:00 Hommikukohv
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 Luubi all. Tarbijakaitse saade*
11:20 Terve tervis*
11:35 Garaažist välja*
12:05 Keelatud tants (Step Up, USA, 2006)*
InfoTV
13:45 KAVA
18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: multifilm
19:05 Alternatiiv*
19:20 Aleksei Turovski lood, 3.
19:50 Eesti Meistrivõistlused Täiskasvanute klass*
TÄNA. Pealinna uudised
20:30 Euroopa tee (European way), 3. saade
20:45 Garaažist välja
21:00 Hertsoginna
23:10 KAVA
23:15 Aleksei Turovski lood, 3*
23:45 Garaažist välja*
00:15 Hertsoginna (The Duchess, Suurbritannia, 2008)*
InfoTV

Pühapäev, 15.05

09:25 KAVA
09:30 TeTeVeke: Vurr
Lastemuuseumis.
Autor Kerttu Soans-Tammisto. 5/10*
09:40 TeTeVeke: multifilm*
10:00 Terve tervis
10:30 Hommikukohv*
11:00 Kultuuritehas*
11:30 Garaažist välja*
12:00 Kuum ja terav*
12:40 Euroopa tee *
12:55 Hertsoginna*
14:35 InfoTV
18:25 KAVA
18:30 TeTeVeke: multifilm
18:45 Doksaade. 10 aastat Tallinna Päeva
19:30 Vaba Mõtte Klubi 3/8
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:45 Euroopa tee (European way), 3. saade. Vene keeles*
21:00 Maailma kiireim Indian (The World's Fastest Indian, USA, Uus-Meremaa, Jaapan, 2005)
23:00 KAVA
23:05 Doksaade. 10 aastat Tallinna Päeva*
23:50 Vaba Mõtte Klubi 3/8*
00:50 Maailma kiireim Indian *
02:50 InfoTV

Osama surm innustab terroriste veelgi

Teade sellest, et Pakistanis operatsiooni läbi viinud väike USA eriuksus suutis tappa Al-Qaeda esiterroristi Osama bin Ladeni, tuli paljudele ameeriklastele suure kergendusena. Mälestused 2001. aastal New Yorgis toimunud terrorirünnakust on jänkidel veel värskest meeles, justkui toimunuks kõik alles eile.

Kahjuks omab Osama bin Ladeni tapmine sümbolset, aga mitte sisulist tähendust. 30 aastat USA valitsuse palgal olnud Richard A. Clarke kinnitas oma raamatus „Kõigi vaenlaste vastu“ (*Against All Enemies*) veenvalt, et islamiäärmuslaste pikemaks eesmärgiks on luua paljusid islamimaid hõlmav kalifaat. Al-Qaeda tegutseb ühise idee ja usu nimel ning ühe oma kangelase surm annab vaid innustust liikuda „püha eesmärgi“ poole.

2001. aasta terrorirünnaku eesmärgiks oli USA „oma koopast“ välja saada, tõmmates teda pikaajasesse ja kulukatessse sõjalistesse ettevõtmistesse. USA majandus on 10 aasta jookul, alates hetkest, kui endine USA president George W. Bush kuulutas välja terrorismivastase sõja, kokkukukkumise äärele jõudmas. Seega on, hoolimata Osama bin Ladeni surmast, terroristide strateegia USA suhtes igati edukaks kujunenud.

1992. a. presidendivalimiste kampaanias tagas Bill Clintonile edu George Bush-seeni vastu loosung *It's the economy, stupid*. Ehk: edu ei seisne edukas välispoliitikas, vaid ikka majanduses. Paraku on see tõde USA poliitikas viimasel kümnendil kaduma läinud. Rõõm Osama bin Ladeni surmast asendub peagi jänkide ahastusega USA majandusolukorra üle. **Indrek Veiserik**

KRISTIINE KEVADLAAT

2011

ARMASTA EESTIMAISTI

Esinevad:

Kukerjillid Peaesineja **RISING SUN** Sergei Maasin

KAUPELJATEL VAJALIK EELREGISTREERIMINE

OSAVÕTT LAADALISTELE TASUTA

MAI 7. LAUPÄEV 09.00 - 17.00

DUNTENI PARGIS NÕMME TEE 107

TAMMSAARE, NÕMME TEE NING TONDI TÄNAVA VAHELISEL ALAL

TELEFON: 645 7116, 645 7117

WWW.TALLINN.EE/EST/KRISTIINE/KRISTIINE-KEVADLAAT

SISSEPÄAS TASUTAI

Nädala juubilar RALF R. PARVE 65

Kes võis arvata, et humorist ja poliitik, kirjanik ja kesknädalaste hea kolleeg Ralf R. Parve sedavõrd jalapealt ja ootamatult meie juurest ära läheb! See juhtus veebruaris 2008. Eriti traagiline oli tema lahkumine veel seetõttu, et ta oli pikisilmi oodanud pensionile jäämist ja niiõelda head elu, mis sellele pidi järgnema. 6. mail saanuks Ralf R 65-aastaseks.

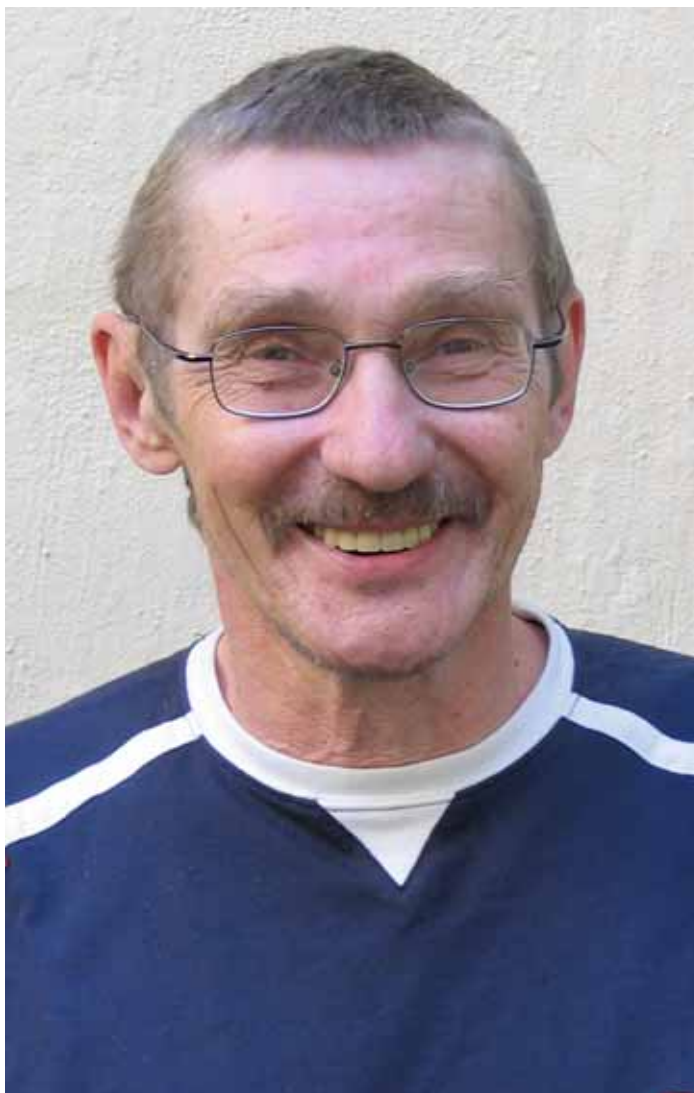
Kuna ta oli olnud aastail 1992–1995 Riigikogu liige (Kuningriiklaste fraktsioon), oli tal kindel lootus riigikogulase kõrgele pensionile, mis pidi turgutama tema elu pärast pikka vaevlemist nõukogudeaegse humanitaarse raadiotöötaja ja naljamehe kesisel rahakotil. Riigikogu pensionäri rõõmu jätkus tal paraku vaid mõneks kuuks. Ostmata jäid auto, tegemata Itaalia-reis ja suureks sirgunud lapsedki, kes algaval eluteel alles oma kohta otsisid, jäid isa toetusest ilma. Vaid aknad said Mustamäekodus vahetatud ja vanaisaks jõudis ta ka saada vahetult enne minekut...

Siit moraali: inimesed, ärge lootke tulevikule, elage täna! Usun, et vähemalt Ralf R ise kinnitaks seda üleskutset samamoodi temale omase innukusega!

Ralf R oli erakordne erakonnakaaslane – ta ei tülitlenud mitte kunagi mitte kellegagi. Kuningriiklaste lagunemise järel Keskerakonnaga ühinedes oli ta tegus, truu ja optimistlik tegelane, kellega suhtlemine oli puhas rõõm. Piinlik oli tema kõrval olla halb. Minu meelest on Keskerakonna elu – meie, tema töökaaslaste ja sõprade elu, ning terve Eesti poliitika ilma Ralfita palju tühjem! Tema poliitilised följetonid ja humorikad ajalooesseed on ajas osutunud asendamatuks, me ei näe talle võrdväärset järgijat.

See on jälle üks neist elu paratamatutest paradoksidest, nagu neid ikka tuleb.

Ralfi elurõõm ja madal sotsiaalne valulävi olid omadused, mille järele tunneme täna meie tagurlikus ja edenematus olustikus suurt puudust. Inimesed on muutunud küünilisemaks. Kui kaaslasel läheb halvasti, ei pööra osa meist peadki, et mitte lasta kedagi teist oma sasipundardega meie endi kinnisesse murede maailma. Ralf R oli oma tagasihoidlikkusele vaatamata pidevalt aktsioonis ühiskonnaaktivist. Olles kutsumuselt kirja- ja jutumees, valis ta oma riigi ajal erakonnaks Kuningriiklased, ja kui nende aeg poliitik

tikas läbi sai, tuli ta Keskerakonda. Miks just selline valik? Sest ta oli loomult õiglane inimene. Tema naljugi läbis selge ühiskonnatunnetus. Keegi ei tunne ega mäleta

Ralfi ükskõikse ega tuimana. Inimesed, kes teda nüüd hiljem on meenutanud, rõhuvad, et Ralf oli eelkõige aus – nii erakondlase kui ka tavalise inimesena. Ta orienteerus professionaalselt sündmustes, nii olnutes kui ka olevates, seistes oma truul moel meie riigi kodanike õiguste ja väärikuse eest.

Ükskõik kui kaugelt tagasi ka mõelda, ei nähtud Ralfi kunagi pessimistlikuna. Ka haiglast viimsel päeval helistades muretsetes ta, et tema asjad jäid nüüd laokile, aga kohe, kui ta välja saab, teeb ta need ära. Optimism ja heatahtlik naer olid asjad, mis eristasid teda paljudest meie kaasägestest, nii elus kui ka poliitikas.

Ta oli kolleeg ja sõber, kes veel küpsetes aastateski säilitas siiruse, hasardi ja uudishimu, kes vaimustus õnnestunud kirjatüki või lihtsalt mõne hea ütlemise peale ning kellest me nägime alati ainult tema päikeselist ja naeratavat poolt. Vaid ühe erandiga – eksisteeris üks naisfuuria, keda nähes või ainuüksi kelle häältki kuuldes läks Ralf R endast välja ja üritas peitu pugeda, sest ta pidas toda pahatahtlikku naisolevust vampiiriks ja hoiatas kõiki teisi ohu eest. Ja ennäe, täna, aastaid hiljem tuleb tunnista-

da, et Ralfil oligi õigus – nüüd usuvad sama näite põhjal vampiiride olemasolusse juba paljud mõistlikud inimesed! Kahjuks ei saa siinkohal rohkem avaldada, kuid – *sapienti sat* – targale piisab vähestest.

Kõige tähtsam aga oli Ralfile perekond ja kolm last. Tema isa, kirjanik Ralf Parve, kelle eest ta pärast ema, kirjanik Lilli Prometi surma väga hoolitses, lahkus elust just selle lehenumbri ja selle juubeliloode ettevalmistamise ajal 91-aastasena 2. mail. Kirjanikepere elas üle poole sajandi Nõmme kodus, kus mõõdu Parve-juuniori väga vaimne lapsepõlv.

Ralf-juuniori viis raske haigushoog 61-aastaselt. Lõplik lahkumine pea päevapealt on lähedastele karm katsumus. Teadaaamine uuest reaalsusest on alati šokk. Sellest saavad täie valuga aru vaid need, kes seda omal nahal kogevad.

Kuid tuleb välja, et ühiskonnas on mõnel inimesel olnud koht, mis jääb pärast teda tühjak. On siiski asendamatu – kes ütles, et ei ole???

Urmi Reinde

R I S T S Õ N A

Ungari helilooja → **ASI, MIS MÄNGI-TAKSE MAHA ARV** → **LENNUK**

→ **RAADIUS NÄITLEJA KULESA KALEVI KORVP.** → **REAMUR KULD** → **VOTAKSIN ENDALE** → **MOES** → **NOORTE "TERMIN"** → **MUUK JA** → **PLII** → **ALLUS** → **NULL**

→ **AUSAID** → **NURME+ SOL** → **50 GRUUSIA LAUL+ ANVAR**

→ **LAATS UNIFORM RESOURCE LOCATOR MEIE** → **... ÜTLEV (KÄÄNE) ARIUHING POLITIK (N+IN)** → **LIITER** → **KODU-LINDU** → **PILLIPUU 100 KG "mea macum porto"** → **SAKSA K. ARTIKKEL+ TONN LIND** → **KORVP. TREENER VÕRK-KOTT (MURD.)** → **KINDRAL TEAT. AT-RAKTSIOON** → **EURO-LAUL** → **PR. HELIL. (N+IN) KOOL** → **VALELIKU** → **U. MASINGU SÜNNITALU ELU-KUTSET RAISK** → **OSALISELT PLAADI-FIRMA ERALDU!** → **KIRJANIK TAJEL MÄÄRAL ALK. JOOK** → **OKKALINE MOODUST. LOOM ETTEULAT. OSA** → **100 KG** → **KUI SA SEDA LOLLI JUTTU EI LÕPETA, SIIS SINU...!"**

→ **LAULJA, HELIL. AUTO-MARK LAULJA** → **LIIDE** → **OKAY!** → **OKKALINE MOODUST. LOOM ETTEULAT. OSA** → **100 KG**

→ **KULA JÄRVA-MAAL ANNO HUUDS** → **KELDI PREESTRID PÕHI+ RAHAÜHIK SIDESÕNA** → **JALANÕUD (KÕNEK.) LÕIKU-SELE (KÕNEK.) AASTA** → **KOLMURNURK NE PUURI PINNAVORM** → **VEIDE-MANN ANNA** → **KIRJASTUS TREHVAN ARGON** → **ILMAKAAR** → **6.** → **NÄITLEJA (N+IN)** → **KAALIUM** → **PIIBUD** → **3 ERIN. VOKAALI NÄITLEJA** → **3 ERIN. VOKAALI NÄITLEJA**

"Tuleval aastal pidi...!"

→ **KIIRJANIK TAJEL MÄÄRAL ALK. JOOK**

→ **KIRJANIK TAJEL MÄÄRAL ALK. JOOK**

→ **OKKALINE MOODUST. LOOM ETTEULAT. OSA**

→ **ILMAKAAR**

→ **ILMAKAAR**

Lõvi: "Kui sa seda lollit juttu ei lõpeta, siis sinu...!" ... jaoks saabub see kohe!"

Ahv: "Tuleval aastal pidi...!" ... maailma lõpp tulema!"